

9.4.2025

VN/6958/2025

VN/6958/2025-VNK-2

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan tutkimustoiminnan tarjouskilpailu 1/2025 – kysymykset ja vastaukset

1. Taloudellinen kestävyys	2
1.2 Koulutusinvestointien tuotto, tehokkuus sekä oppilaitoksen kannustimet eri koulutuspoluilla	2
1.3 Kansainvälisten opiskelijoiden työllistyminen alueellisten työvoimatarpeiden näkökulmasta	2
2. Sosiaalinen ja terveydellinen kestävyys	3
2.2 Sukupuolten välisen palkkaeron muutokset Suomessa	3
4. Inhimillinen ja kulttuurinen kestävyys	3
4.1 Osaava Suomi – PIAAC-aineistojen analyysi tiedonkäsittelyn perustaitojen kehittymisestä, ylläpitämisestä ja vaikutuksista	3
5. Turvallisuuden, oikeusvaltion ja demokratian kestävyys	4
5.5 Vesihuollon fyysisen turvallisuuden vaatimukset	4
Muut kysymykset	4

1. Taloudellinen kestävyys

1.2 Koulutusinvestointien tuotto, tehokkuus sekä oppilaitoksen kannustimet eri koulutuspoluilla

Kysymys: Kysymyksessä 1 pyydetään tarkastelemaan opintopolkujen vaikutusta opintomenestykseen. Millä mittarilla opintomenestystä on tarkoitus tarkastella? Samassa kohdassa pyydetään huomioimaan tarkastelussa mahdolliset välivuodet sekä työelämän kautta kulkeva opintopolku. Miten tässä yhteydessä välivuodet ja työelämän kautta kulkeva opintopolku eroavat toisistaan?

Vastaus: Opintomenestystä voidaan tarkastella useilla ulottuvuuksilla, kuten esim. opintojen loppuun saattaminen, opintosuoritusten kerääntyminen opintojen edetessä, opintojen kokonaiskesto ja opintosuoritusten arvosanat. Tarkastelua ei ole pyynnössä rajattu johonkin näistä ulottuvuuksista.

Välivuodet ja työelämän kautta kulkeva opintopolku tarkastelevat opintopolun kahta ulottuvuutta. Välivuosilla viitataan usein korkea-asteen välisen siirtymän viivästymiseen. Välivuosina ei tyypillisesti pidetä sellaisia työelämän kautta kulkevia opintopolkua, joissa henkilö hakeutuu opintoihin pidemmän työmarkkinakokemuksen jälkeen. Koska käsitteet erottelevat opintopolkua eri ulottuvuuksilla, ne ovat osin päällekkäisiä tapauksissa, joissa välivuosina ollaan työelämässä. Opiskelijoiden opintojen aikainen työssäkäynti on myös esim. korkea-asteella huomattavan laajaa ja siten tarkasteltaessa opintopolkua, joissa työelämässä olo ja opintojen suorittaminen vuorottelevat, analyysissä voi olla hyödyllistä tarkastella opintopolkua, joissa työelämässä olo ja opintojen suorittaminen ajallisesti limittyvät.

1.3 Kansainvälisten opiskelijoiden työllistyminen alueellisten työvoimatarpeiden näkökulmasta

Kysymys: Mitä tarkoitetaan tietotarvekuvauksessa mainitulla alueellisella tarkastelulla, eli miten alue rajataan (esim. maakuntataso tms.)?

Vastaus: Alue tarkoittaa lähtökohtaisesti maakuntatasoa. Mikäli analyysin kannalta on mielekästä tehdä tarkastelua tarkemmalla tasolla, se on mahdollista, mutta keskeisimmät havainnot on hyvä esittää maakuntatasolla.

Kysymys: Luetaanko eduksi, että hanke toteutetaan yhteistyössä/konsortiohankkeena vai voiko yhtä hyvin yksittäinen toimija toteuttaa hankkeen ja hakea itselleen koko jaossa olevaa summaa?

Vastaus: Tarjoukset arvioidaan Valtioneuvoston tutkimustoiminnan yleisten ehtojen mukaisesti. Hankkeen toteuttajien asiantuntijuus ja resurssien riittävyys, sekä toteuttajien tutkimukselliset ja tieteelliset ansiot, sekä perehtyneisyys aihepiiriin arvioidaan kokonaisuutena. Arvioinnissa ei arvioida organisaatioita, tai niiden lukumäärää.

2. Sosiaalinen ja terveydellinen kestävyys

2.2 Sukupuolten välisen palkkaeron muutokset Suomessa

Kysymys: Tullaanko tutkimuksen toteuttaminen ja vastaava tutkimusrahoitus (noin 300 000 €) myöntämään kokonaisuudessaan vain yhdelle tutkimuskonsortiolle? Vai voiko yksittäinen rajatumpi tutkimusrahoitushakemus, joka keskittyy vaikkapa vain osa-aluetta 2 tai 3 käsitteleviin tutkimusaiheisiin (esimerkiksi työehtosopimusten sukupuolen mukaisen segregoitumisen ja perhevapaiden palkkaerovaikutukset) saada 300 000 euron kokonaisrahoituksesta pienemmän erillisrahoitusosan, vaikka jokin toinen tutkimustaho saisikin pääosan rahoituksesta koko osa-alueen laajemmin kattavaan tutkimussuunnitelmaansa?

Vastaus: Tarjouksia vertailevassa arvioinnissa tietotarvekuvaukset toimivat kokonaisuudessaan arvioinnin perustana. Lähtökohtaisesti tavoitteena on valita toteutettavaksi yksi hanke, joka vastaa parhaiten tietotarvekuvauksessa esitettyyn kokonaisuuteen.

Kysymys: Onko hakijana oltava useamman tutkimuslaitoksen tai vastaavan muodostama yhteiskonsortio, vai voiko myös yksittäinen tutkimuslaitos tai vastaava hakea tutkimusrahoitusta (vaikkapa pienempää osuutta) tarjouskilpailun kautta?

Vastaus: Tarjoajana voi olla yksittäinen organisaatio tai konsortio.

4. Inhimillinen ja kulttuurinen kestävyys

4.1 Osaava Suomi – PIAAC-aineistojen analyysi tiedonkäsittelyn perustaitojen kehittymisestä, ylläpitämisestä ja vaikutuksista

Kysymys: Suomen PIAAC-aineiston yhdistämisessä rekisteriaineistoihin on käyttölu-pahakemuksen käsittelyyn ja aineiston kokoamiseen liittyvä viive. Kun tutkimuksen valmistumisen määräaika on 2/2027, jää rekisteriaineistojen hyödyntämiselle tällöin väistämättä rajallisesti aikaa. Voisitteko kuvata tarkemmin sitä, kuinka laajasti hakemuksilta edellytetään rekisteriaineistojen hyödyntämistä tietotarpeeseen vastaamisessa?

Vastaus: Analyysissa tulee käyttää PIAAC I ja PIAAC II -aineistoja sekä soveltuvien osien niihin yhdistettäviä rekisteriaineistoja. Hakijoiden tulee tarjouksessaan esittää, missä määrin tietotarvekuvauksen kysymyksiin vastaamiseksi on tarkoituksenmukaista käyttää PIAAC-aineistoihin liitettyjä rekisteriaineistoja.

Tarjouskilpailun voittaneen tahon tulee tehdä heti tutkimushankkeen käynnistyessä käyttölu-pahakemus Tilastokeskukselle PIAAC-aineistoihin ja niihin yhdistettäviin rekisteriaineistoihin. Ministeriöt pyrkivät tukemaan aineistojen saamista käyttöön mahdollisimman nopeasti. Mikäli tutkimushanke oleellisesti viivästyy aineistojen käyttöön saamisen takia siitä huolimatta, että käyttölu-pahakemus on tehty viipymättä, voidaan hankkeen valmistumisen määräaika viivästyttää (vuoden 2027 aikana). Tavoitteena on, että hanke valmistuu aikataulussa (2/2027), jolloin sen tuottamat tiedot saadaan käyttöön seuraavan hallituksen ohjelman tueksi.

5. Turvallisuuden, oikeusvaltion ja demokratian kestävyys

5.5 Vesihuollon fyysisen turvallisuuden vaatimukset

Kysymys: Onko tiedossa, että samaan aihepiiriin olisi käynnistymässä tai käynnistynyt muita hankkeita? Miten nämä hankkeet tulisi huomioida hakuprosessissa?

Vastaus: Samasta aiheesta on käynnistynyt 11 vesihuoltolaitoksen oma yhteinen hanke, joka tähtää näiden vesihuoltolaitosten fyysisen turvallisuuden auditointeihin. Hankkeen tuloksia voi hyödyntää tässä hankkeessa.

Kysymys: Millaista osaamista hankkeeseen tarvitaan? Voiko osaamista täydentää ostopalveluilla?

Vastaus: Hankkeessa on tarve sekä vesihuolto-osaamiselle että turvallisuusosaamiselle. Olisi toivottavaa, että hankkeen toteuttajalla tai konsortiolla olisi osaamista vesihuoltolaitostoiminnasta, jotta erityyppiset fyysiset ympäristöt saadaan huomioitua. Vastaavasti olisi toivottavaa, että osaamista olisi kovan turvallisuuden (security) käytänteistä ja toimialasta.

Ostopalveluilla voidaan täydentää osaamista, mutta kaikki alihankkijat tulee nimetä tarjouksessa tarjouslomakkeen edellyttämällä tavalla. Myös ansioluettelot tulee toimittaa Valtioneuvoston tutkimustoiminnan yleisten ehtojen mukaisesti.

Kysymys: Miten fyysinen turvallisuus tulisi rajata, esimerkiksi tuleeko tarkastella laajempaa viitekehystä, joka välillisesti vaikuttaa fyysiseen turvallisuuteen, kuten kyberturvallisuus?

Vastaus: Hankkeen tavoitteena on nimenomaan fyysinen turvallisuus, joten kyberturvallisuuden laajempaa tarkastelua ei tavoitella. Monet fyysisen turvallisuuden ratkaisut tarvitsevat toimiakseen internet-yhteyden tai muun tiedonsiirtoyhteyden, joten tältä osin tulee toiminnan turvallisuus arvioida kokonaisuutena.

Muut kysymykset

Kysymys: Milloin hankkeiden on suunniteltu alkavan?

Vastaus: Tavoitteena on saada sopimukset tehtyä kesäkuun alussa, jonka jälkeen hankkeet voivat käynnistyä.

Kysymys: Voiko konsulttiyritys olla VN Tutkiva -hankkeen koordinaattori?

Vastaus: Konsulttiyritys voi toimia hankkeen koordinaattorina. Hankkeiden tulee toteuttaa tilastokeskuksen mukaista t&k-toimintaa.

Kysymys: Tarjouskilpailussa 1/2025 mitkä ovat rahoitusehdot. Erityisesti rahoitusprosentti ja yleiskustannukset.

Vastaus: Valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan tutkimustoiminnan hankinnoissa sovelletaan kokonaiskustannusmallia. Määräraha on täysimääräistä, eikä omarahoitusosuutta vaadita. Oman rahoituksen käyttö hankkeen toteutuksessa ei ole kiellettyä, mutta sitä ei huomioida arvioinnissa. (Valtioneuvoston tutkimustoiminnan yleiset ehdot s. 2/19).